

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 15.01.2024 § 19

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 15.01.2024

§ 19

Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 (YM) -hankkeen päätyminen

1027/00.01.03.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 4826376

Ympäristöneuvontapäällikkö Päivi Sieppi p. 050 5594090

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa

Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -hanke on päättynyt

Lahden kaupunki sai ympäristöministeriöltä 3 miljoonaa euroa harkinnanvaraista avustusta Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -hankkeen toteuttamiseen. Ympäristöpääkaupunkivuoden ohjelmallinen toteutus vuonna 2021 oli osa hanketta. Ympäristöministeriölle on raportoitu myös Lahden kaupungin muuta työtä ja resurssointia ympäristöteemojen edistämiseksi vuosien 2020-2022 aikana. Lahden kaupungin johtoryhmä on kokouksessaan 8.1.2024 hyväksynyt Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 (YM) -hankkeen päättymisen.

Ympäristöpääkaupunkihankkeen toteutus

Euroopan komissio valitsi Lahden kaupungin vuoden 2021 Euroopan ympäristöpääkaupungiksi (European Green Capital Award) ensimmäisenä kaupunkina Suomessa. Tunnustus on merkittävä saavutus ja osoitus Lahden pitkäjänteisestä ympäristötyöstä Suomen johtavana ympäristökaupunkina.

Ympäristöpääkaupunkivuosi nosti kestävyysteemat ennen näkemättömällä tavalla esille sekä tavallisen lahtelaisen löydettäväksi ja koettavaksi. Vuosi nosti Lahden myös kansainväliseen tietoisuuteen paremmin kuin osasimme odottaa. Lahti onkin saanut viime aikoina runsaasti valtakunnallista ja kansainvälistä huomiota ja palkintoja. Lahti oli muun muassa yksi maailman parhaista matkakohteista vuonna 2022 (yhdyksvaltalainen uutiskanava CNN) ja Lahti valittiin mukaan sadan eurooppalaisen hiilineutraalin ja älykkään kaupunkien joukkoon eli ns. EU:n kaupunkimissioon.

Ympäristöpääkaupunkivuoden raportointi annettiin kaupunginhallitukselle tiedoksi 4.4.2022 §124.

Kestävä Lahti -säätiö

Ympäristöpääkaupunkivuotta toteuttamaan perustettiin Kestävä Lahti-säätiö sr. Säätiö aloitti toimintansa 1.5.2020 ja se perustettiin määräaikaiseksi vuoden 2025 loppuun. Säätiön tarkoituksena on edistää ja tukea kestävää yhteiskuntakehitystä ja hoitaa Lahti European Green Capital -hankkeen suunnittelua, toteutusta ja perinnön vaalimista Lahdessa ja Päijät-Hämeessä sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Säätiö huolehti Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -ohjelmasta, se järjesti ja koordinoi

Lahden ympäristöpääkaupunkitavoitteita tukevia projekteja sekä pitkäaikaisia hankkeita.

Kestävä Lahti -säätiossä työskennellyt hankehenkilöstö

Ympäristöpääkaupunkihankkeen toteutuksen aikana Kestävä Lahti -säätiossä työskenteli 21 henkilöä. Vuonna 2022 Kestävä Lahti -säätiossä työskenteli kokoaikaisena ohjelmajohtaja 28.2. saakka sekä 30.4. saakka johtaja, viestintäpäällikkö, ympäristötuottaja ja projektiassistentti. Heidän pääasiallinen tehtävänsä oli viedä ympäristöpääkaupunkivuoden tehtävät päätökseen sekä raportoida hankkeen toteutuksesta.

Ympäristöpääkaupunkihankkeen raportointi ja kokonaisbudjetti

Ympäristöministeriö myönsi Lahden kaupungin Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -hankkeelle harkinnanvaraista valtionavustusta 3 000 000 €. Lahden kaupunki raportoi ympäristöministeriölle avustuksen käytöstä ja hankkeen etenemisestä vuosittain. Hankkeen loppuraportti tilintarkastuskertomuksineen toimitettiin ministeriölle vuoden 2023 alussa.

Ympäristöministeriölle raportoidut ympäristöpääkaupunkihankkeen kokonaiskustannukset olivat avustushakemuksessa mainitun suunnitelman mukaisesti noin 10 110 000 €. Lahden kaupungin avustus Kestävä Lahti -säätiosselle ympäristöpääkaupunkihankkeeseen oli yhteensä noin 5 405 000 €. Tässä on mukana ympäristöministeriön valtionavustus 3 000 000 € ja EU:lta saatu palkintoraha 350 000 €.

Lahden kaupunki resursoi omissa toiminnassaan merkittävästi ympäristöpääkaupunkivuoden toteutukseen niin henkilöstön työnä kuin hankintoina. Ympäristöministeriölle raportoidut henkilöstökulut

hankkeesta olivat noin 809 000 € ja hankinnat noin 3 896 000 €. Suurimmat yksittäiset kuluerät olivat kaupunkipyörien käyttöönotto sekä pyöräilyn talvikunnossapito. Ympäristöministeriölle raportoituihin kustannuksiin laskettiin mukaan toimia, jotka ylittivät kunnan perustekemisen tason.

Jatkuvuus

Ympäristöpääkaupunkivuoden innoittamana käynnistyivät pitkäaikaiset kehittämishankkeet ja -ohjelmat. Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskukseen (nykyisin innovaatioverkosto) ja Luontoaskel terveyteen -ohjelman osalta työ on käynnistynyt teemojen jalkauttamisena omassa organisaatiossa, sidosryhmäyhteistyön kehittämisenä, pilottihankkeiden suunnitteluna ja rahoituksen hakuina sekä joidenkin pilottien toteutuksena. Kolmas ympäristöpääkaupunkivuoden perintöteema on sähköisen liikenteen klusteri (GEM), josta on vetovastuussa Lahden Seudun Kehitys Oy.

Euroopan ympäristöpääkaupungit

Euroopan ympäristöpääkaupungit muodostavat verkoston, joka kokoontuu tiiviisti joko kokonaisuutena tai pienemmissä kokoonpanoissa. Yhteistyö näiden verkostojen välillä on jatkunut ja ympäristöpääkaupunkivuosi on tuonut myös uusia mahdollisuuksia verkostoitua. Lahti toimii tiiviisti ympäristöpääkaupunkien verkoston johtoryhmässä Grenoblen (ympäristöpääkaupunki 2022), Tallinnan (ympäristöpääkaupunki 2023) ja Valencian (ympäristöpääkaupunki 2024) kanssa lisäten näin myös tunnustuksen pitkäkestoisuutta ja näkyvyyttä. Kansainvälinen ja kansallinen kiinnostus Lahden ympäristötyötä kohtaan on teemavuoden jälkeenkin säilynyt suurena.

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 15.01.2024 § 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi Tuija Aarnikoivu KOHA talouspalvelut